הִלְכוֹת פֶּסַח סִימָן תלא תלב

ג מֵימְרָא דְּאַבָּיֵי שָׁם (ד׳) [ד״] (ע״א). ד רַבָּנוּ יוֹנָה שָׁם מִלְּשׁוֹנָא דְּאַבָּיֵי.

יאכַל, עַד שֶׁיְּבָרֵךְ. [ג]וַאֲפִלּוּ אִם יֵשׁ לוֹ עֵת קָבוּעַ לִלְמֹד, (ז) לֹא יִלְמֹד (ח) עַד שֶׁיְּבָרֵךְ. (ט) [ד]וְאִם הִתְחִיל לִלְמֹד (י) מִבְּעוֹד יוֹם, אֵין צָרִיךְ לְהַפְסִיק. (וְיֵשׁ אוֹמְרִים (ה) (יא) שֶׁצָּרִיךְ לְהַפְסִיק, (יב) וְכֵן נִרְאֶה לִי עִקָּר):

תלב דִּין בְּרָכַת בְּדִיקַת חָמֵץ. ובו ב׳ סְעִיפִים:

א מַסְקָנָא דְּגֶמָרָא פְּסָחִים ד׳ (ע״ב).

א (א) [א]קֹדֶם שֶׁמַּתְחִיל לִבְדֹּק (ב) יְבָרֵךְ אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ (ו) [א] (ג) עַל בִּעוּר חָמֵץ. (וְאִם הִתְחִיל לִבְדֹּק בְּלֹא בְּרָכָה, יְבָרֵךְ (ד) כָּל זְמַן (ג) [ב] שֶׁלֹּא סִיֵּם בְּדִיקָתוֹ (כל בו (סי׳ ממ)). (ה) וְיִזָּהֵר

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

מִמְּצָוֹת בְּדִיקָה וְיִבְדְּקוּ לוֹ אֲחֵרִים. וּכְסֵפֶר תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה (סי׳ רמח) כָּתַב שֶׁבִּפְרָאג נוֹהֲגִין שֶׁהָאוֹנֵן מַקְנֶה חֶלְקוֹ לְשֻׁתָּפוֹ, וְגַם בָּזֶה לְעִנְיַן חָמֵץ יֵשׁ לָנוּ בְּמַתָּנָה לְשֶׁתָּפוֹ אוֹ לְאַחֵר, וְאָז יְבָרֵךְ הָאַחֵר גַּם כֵּן. מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם אֵינוֹ בּוֹדֵק מַחֲמַת הַקְּנָאָה רַק דֶּרֶךְ שְׁלִיחוּת, צָרִיךְ עִיּוּן אִם יְבָרֵךְ:

א (א) **[א] עַל בִּעוּר.** עַיֵּן בְּטוּ״ז (סק״ב) וּבְיָד אַפְרַיִם. וְעַיֵּן בְּלֶקֶט הַקֶּמַח (הל׳ פסח והספירה) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ ז״ל (ח״ב סי׳ רמח) שֶׁנָּפַח עַל בִּעוּר נִתְקַן עַל תְּחִלַּת עֲשִׂיַּת הַמִּצְוָה וְעַל תַּכְלִיתָהּ שֶׁהוּא הַבִּעוּר, וְלֹא הַבְּטוּל שֶׁהוּא מֻחְשָׁכָה שֶׁבַּלֵּב, עַיֵּן שָׁם: **[ב] שֶׁלֹּא סִיֵּם.** עַיֵּן בְּתְשׁוּבַת מוֹרֵנוּ הוּא קֹדֶם צֵאת הַכּוֹכָבִים, יִבְדֹּק וְאַחַר כָּךְ יִתְפַּלֵּל אַחַר צֵאת הַכּוֹכָבִים, וְאִם לֹא בָּדַק עַד אַחַר צֵאת הַכּוֹכָבִים, יִתְפַּלֵּל תְּחִלָּה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, דְּטַרְחַ הוּא לְקַבְּצָם אַחַר כָּךְ. מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (ה) **שֶׁצָּרִיךְ.** הַב״ח. וְעַיֵּן סָעִיף קָטָן א׳ מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם. וְאוֹתָן הָרְגִילִים לְהִתְפַּלֵּל עַרְבִית בָּעֲשָׂרָה, יִתְפַּלְּלוּ תְּחִלָּה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, דְּטַרְחַ הוּא לְקַבְּצָם אַחַר כָּךְ. מָגֵן אַבְרָהָם (שם): וְאִם אָמַר לַחֲבֵרוֹ שֶׁיַּזְכִּיר לוֹ הַבְּדִיקָה מַתָּר, כְּדִלְעֵיל סִימָן רע״ה סָעִיף ג׳. נַחֲלַת צְבִי (סק״א):

א (ו) **עַל בִּעוּר.** וְאִם בִּרַךְ לְבַעֵר, יָצָא. הַסְּמָכַת אֲחֵרוֹנִים. וְעַיֵּן ט״ז בְּסִימָן קס״ז סָעִיף קָטָן ד׳. וְיֵשׁ לְהָעִיר מִמַּה שֶּׁכָּתַב הַמְחַבֵּר לְקַמָּן סִימָן תלד סָעִיף ב׳ בְּהַגִּיעַ הַזְּמַן. וְרַק בְּהַגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁל צֵאת הַכּוֹכָבִים אָסוּר. וְאַף לְהָאוֹסְרִין אֵינוֹ אָסוּר (ו) אֶלָּא בְּלוֹמֵד בְּבֵיתוֹ, אֲבָל הַלּוֹמְדִין שִׁעוּר הֲלָכָה בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ אַחַר הַתְּפִלָּה מֻתָּר, דַּהֲלֹא יְהֵא מֻכְרָח בְּדַרְכּוֹ לְבוֹא לְבֵיתוֹ. וּמִכָּל מָקוֹם אַף זֶה אֵינוֹ מֻתָּר אֶלָּא הַלּוֹמֵד בְּלֹא פְּלִפּוּל, אֲבָל (מ) בְּפִלְפּוּל חָרִיף בְּכָל גְּוָנֵי דִּלְמָא אָתֵי לְאִמְשׁוֹכֵי: (ח) **עַד שֶׁיְּבָרֵךְ.** וּלְעִנְיַן תְּפִלַּת מַעֲרִיב, אוֹתָן הַמִּתְפַּלְּלִים מַעֲרִיב בִּזְמַנּוֹ בְּצִבּוּר, (ט) יִתְפַּלְּלוּ מִקֹּדֶם, דְּטַרְחַ לְקַבְּצָן אַחַר כָּךְ וְגַם אֵין לְחֹשׁ כָּל כָּךְ שֶׁיִּשְׁכַּח לִבְדֹּק, שֶׁהֲרֵי תְּפִלָּה הִיא דְּבָר קָבוּעַ וְאֵין שָׁם אָמָּא יִמְשֹׁךְ. וְהַמִּתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ (י) [ג]יִתֵּן לְאַחַר לִבְדֹּק וְהוּא יִתְפַּלֵּל, דְּעַל יְדֵי זֶה יִקַּיֵּם שְׁנֵיהֶם בִּזְמַנָּם. וְאִי לֵיכָּא אַחַר יִתְפַּלֵּל תְּחִלָּה. אֲכָן אִם הוּא רָגִיל לְהִתְפַּלֵּל לְעוֹלָם בִּיחִידִי, יִבְדֹּק תְּחִלָּה, דְּכֵינָן דְּרָגִיל בְּכָךְ לֹא חָיְשִׁינַן כָּל כָּךְ שֶׁמָּא יִשְׁכַּח. (יא) [ג]וְהַחֹק. יַעֲקֹב (סק״ז) כָּתַב דִּלְעוֹלָם יִתְפַּלֵּל תְּחִלָּה, דְּתָדִיר וְשָׁאֵינוֹ תָּדִיר תָּדִיר קוֹדֵם: (ט) **וְאִם הִתְחִיל לִלְמֹד.** וְהוּא הַדִּין (יב) שְׁאָר מְלָאכוֹת: (י) **מִבְּעוֹד יוֹם.** בִּזְמַן הַהֶתֵּר, וְלָכֵן אֵין צָרִיךְ לְהַפְסִיק, דַּאֲפִלּוּ בִּקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא דְּאוֹרַיְתָא קָיְמָא לָן בְּסִימָן רל״ה (ס״ב) דְּאִם הִתְחִיל בְּהֶתֵּר אֵינוֹ מַפְסִיק, עַיֵּן שָׁם. (יג) וְאִם הִתְחִיל בִּזְמַן הָאִסּוּר לְכַלֵּי עָלְמָא פּוֹסֵק, דִּבְדִיקַת חָמֵץ הָוֵי דְּאוֹרַיְתָא

בַּאֵר הַיטֵב

כְּבֵיצָה פַּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סוֹף סִימָן רל״ב (ס״ג) עַיֵּן שָׁם: (ד) **לֹא יִלְמֹד.** וְהַלּוֹמֵד שִׁעוּר בְּבֵית הַכְּנֶסֶת מֻתָּר, דְּדִוְקָא מִי שֶׁלּוֹמֵד בְּבֵיתוֹ אָסוּר שֶׁאֵינוֹ מַכְרִיחַ לָקוּם מִמְּקוֹמוֹ אֲבָל זֶה יֵלֵךְ בְּוַדַּאי לְבֵיתוֹ. כֵּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט). וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) וְנִרְאֶה לִי דְּוַקָא מִי שֶׁאוֹמֵר דִּבּוּר הֲלָכָה בְּלֹא פִּלְפּוּל, אֲבָל אָסוּר לַעֲסֹק בְּפִלְפּוּל אֲפִלּוּ אֵינוֹ בְּבֵיתוֹ, דְּבָזֶה וַדַּאי אֵיכָא לְמֵימַר דִּילְמָא מִמֵּילָא יַשְׁכַּח לִבְדֹּק. כָּתַב הַב״ח (ס״ד) מִי שֶׁלֹּא הִתְפַּלֵּל עַרְבִית עִם הַצִּבּוּר מִתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ קֹדֶם הַבְּדִיקָה, דְּאֵיכָא לְמֵימַר שֶׁמָּא יִשְׁתַּכַּח בִּבְדִיקָתוֹ וְיִשְׁכַּח מִלְּהִתְפַּלֵּל, אֲבָל מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל לְעוֹלָם עַרְבִית בִּיחִידִי בִּלַּיְלָה יִבְדֹּק תְּחִלָּה, כֵּיוָן דְּדֶרֶךְ בְּנֵי אָדָם לֹא יִשְׁכַּח. מָגֵן אַבְרָהָם (שם) כָּתַב כֵּיוָן דִּזְמַן הַבְּדִיקָה הָיָה קֹדֶם צֵאת הַכּוֹכָבִים, אִם לֹא בָּדַק עַד אַחַר צֵאת הַכּוֹכָבִים, יִבְדֹּק וְהוּא יִתְפַּלֵּל. וְאִי לֵיכָּא אַחֵר יַעֲשֶׂה כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַב״ח. וְעַיֵּן סָעִיף קָטָן א׳ מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם. וְאוֹתָן הָרְגִילִים לְהִתְפַּלֵּל עַרְבִית בָּעֲשָׂרָה, יִתְפַּלְּלוּ תְּחִלָּה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, דְּטַרַח הוּא לְקַבְּצָם אַחַר כָּךְ. מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (ה) **שֶׁצָּרִיךְ.**

וְאִם אָמַר לַחֲבֵרוֹ שֶׁיַּזְכִּיר לוֹ הַבְּדִיקָה מַתָּר, כְּדִלְעֵיל סִימָן רע״ה סָעִיף ג׳. נַחֲלַת צְבִי (סק״א):

א (ו) **עַל בִּעוּר.** וְאִם בִּרַךְ לְבַעֵר, יָצָא. הַסְּמָכַת אֲחֵרוֹנִים. וְעַיֵּן ט״ז בְּסִימָן קס״ז סָעִיף קָטָן ד׳. וְיֵשׁ לְהָעִיר מִמַּה שֶּׁכָּתַב הַמְחַבֵּר לְקַמָּן סִימָן תלד סָעִיף ב׳ בְּהַגִּיעַ הַזְּמַן. וְרַק בְּהַגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁל צֵאת הַכּוֹכָבִים אָסוּר. וְאַף לְהָאוֹסְרִין אֵינוֹ אָסוּר (ו) אֶלָּא בְּלוֹמֵד בְּבֵיתוֹ, אֲבָל הַלּוֹמְדִין שִׁעוּר הֲלָכָה בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ אַחַר הַתְּפִלָּה מֻתָּר, דַּהֲלֹא יְהֵא מֻכְרָח בְּדַרְכּוֹ לְבוֹא לְבֵיתוֹ. וּמִכָּל מָקוֹם אַף זֶה אֵינוֹ מֻתָּר אֶלָּא הַלּוֹמֵד בְּלֹא פִּלְפּוּל, אֲבָל (מ) בְּפִלְפּוּל חָרִיף בְּכָל גְּוָנֵי דִּלְמָא אָתֵי לְאִמְשׁוֹכֵי: (ח) **עַד שֶׁיְּבָרֵךְ.** וּלְעִנְיַן תְּפִלַּת מַעֲרִיב, אוֹתָן הַמִּתְפַּלְּלִים מַעֲרִיב בִּזְמַנּוֹ בְּצִבּוּר, (ט) יִתְפַּלְּלוּ מִקֹּדֶם, דְּטַרְחַ לְקַבְּצָן אַחַר כָּךְ וְגַם אֵין לְחֹשׁ כָּל כָּךְ שֶׁיִּשְׁכַּח לִבְדֹּק, שֶׁהֲרֵי תְּפִלָּה הִיא דְּבָר קָבוּעַ וְאֵין שָׁם אָמָּא יִמְשֹׁךְ. וְהַמִּתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ (י) [ג]יִתֵּן לְאַחַר לִבְדֹּק וְהוּא יִתְפַּלֵּל, דְּעַל יְדֵי זֶה יְקַיֵּם שְׁנֵיהֶם בִּזְמַנָּם. וְאִי לֵיכָּא אַחַר יִתְפַּלֵּל תְּחִלָּה. אֲכָן אִם הוּא רָגִיל לְהִתְפַּלֵּל לְעוֹלָם בִּיחִידִי, יִבְדֹּק תְּחִלָּה, דְּכֵינָן דְּרָגִיל בְּכָךְ לֹא חָיְשִׁינַן כָּל כָּךְ שֶׁמָּא יִשְׁכַּח. (יא) [ג]וְהַחֹק. יַעֲקֹב (סק״ז) כָּתַב דִּלְעוֹלָם יִתְפַּלֵּל תְּחִלָּה, דְּתָדִיר וְשָׁאֵינוֹ תָּדִיר תָּדִיר קוֹדֵם: (ט) **וְאִם הִתְחִיל לִלְמֹד.** וְהוּא הַדִּין (יב) שְׁאָר מְלָאכוֹת: (י) **מִבְּעוֹד יוֹם.** בִּזְמַן הַהֶתֵּר, וְלָכֵן אֵין צָרִיךְ לְהַפְסִיק, דַּאֲפִלּוּ בִּקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא דְּאוֹרַיְתָא קָיְמָא לָן בְּסִימָן רל״ה (ס״ב) דְּאִם הִתְחִיל בְּהֶתֵּר אֵינוֹ מַפְסִיק, עַיֵּן שָׁם. (יג) וְאִם הִתְחִיל בִּזְמַן הָאִסּוּר לְכַלֵּי עָלְמָא פּוֹסֵק, דִּבְדִיקַת חָמֵץ הָוֵי דְּאוֹרַיְתָא

סִימָן רל״ב, עַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה

(ד״ה ולא) דְּפָרוֹת הָרַבֶּה אֵינוֹ מָתָר רַק בְּהַחֲצִי שָׁעָה שֶׁקָּדַם הַבְּדִיקָה, אֲבָל מִשֶּׁהִגִּיעַ זְמַן הַבְּדִיקָה גַּם עַל יְדֵי פָּרוֹת אֵין נָכוֹן לְשַׁהוֹת הַרְבֵּה: (ז) **לֹא יִלְמֹד.** [א]גַּם בָּזֶה (ה) יֵשׁ אוֹסְרִין אַף בַּחֲצִי שָׁעָה שֶׁמִּקֹּדֶם דִּלְמָא אָתֵי לְאִמְשׁוּכֵי הַרְבֵּה, אִם לֹא שֶׁבִּקֵּשׁ לְאֶחָד שֶׁיַּזְכִּירֵנוּ כְּשֶׁיָּבוֹא הַזְּמַן. וְיֵשׁ מַתִּירִין (ו) לְעִנְיַן לִמּוּד מִקֹּדֶם, וְרַק בְּהַגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁל צֵאת הַכּוֹכָבִים אָסוּר. וְאַף לְהָאוֹסְרִין אֵינוֹ אָסוּר (ו) אֶלָּא בְּלוֹמֵד בְּבֵיתוֹ, אֲבָל הַלּוֹמְדִין שִׁעוּר הֲלָכָה בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ אַחַר הַתְּפִלָּה מֻתָּר, דַּהֲלֹא יְהֵא מֻכְרָח בְּדַרְכּוֹ לְבוֹא לְבֵיתוֹ. וּמִכָּל מָקוֹם אַף זֶה אֵינוֹ מֻתָּר אֶלָּא הַלּוֹמֵד בְּלֹא פִּלְפּוּל, אֲבָל (מ) בְּפִלְפּוּל חָרִיף בְּכָל גְּוָנֵי דִּלְמָא אָתֵי לְאִמְשׁוּכֵי: (ח) **עַד שֶׁיְּבָרֵךְ.** וּלְעִנְיַן תְּפִלַּת מַעֲרִיב, אוֹתָן הַמִּתְפַּלְּלִים מַעֲרִיב בִּזְמַנּוֹ בְּצִבּוּר, (ט) יִתְפַּלְּלוּ מִקֹּדֶם, דְּטַרְחַ לְקַבְּצָן אַחַר כָּךְ וְגַם אֵין לְחֹשׁ כָּל כָּךְ שֶׁיִּשְׁכַּח לִבְדֹּק, שֶׁהֲרֵי תְּפִלָּה הִיא דָּבָר קָבוּעַ וְאֵין שָׁם אָמָּא יִמְשֹׁךְ. וְהַמִּתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ (י) [ג]יִתֵּן לְאַחַר לִבְדֹּק וְהוּא יִתְפַּלֵּל, דְּעַל יְדֵי זֶה יְקַיֵּם שְׁנֵיהֶם בִּזְמַנָּם. וְאִי לֵיכָּא אַחַר יִתְפַּלֵּל תְּחִלָּה. אֲכָן אִם הוּא רָגִיל לְהִתְפַּלֵּל לְעוֹלָם בִּיחִידִי, יִבְדֹּק תְּחִלָּה, דְּכֵינָן דְּרָגִיל בְּכָךְ לֹא חָיְשִׁינַן כָּל כָּךְ שֶׁמָּא יִשְׁכַּח. (יא) [ג]וְהַחֹק. יַעֲקֹב (סק״ז) כָּתַב דִּלְעוֹלָם יִתְפַּלֵּל תְּחִלָּה, דְּתָדִיר וְשָׁאֵינוֹ תָּדִיר תָּדִיר קוֹדֵם: (ט) **וְאִם הִתְחִיל לִלְמֹד.** וְהוּא הַדִּין (יב) שְׁאָר מְלָאכוֹת: (י) **מִבְּעוֹד יוֹם.** בִּזְמַן הַהֶתֵּר, וְלָכֵן אֵין צָרִיךְ לְהַפְסִיק, דַּאֲפִלּוּ בִּקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא דְּאוֹרַיְתָא קָיְמָא לָן בְּסִימָן רל״ה (ס״ב) דְּאִם הִתְחִיל בְּהֶתֵּר אֵינוֹ מַפְסִיק, עַיֵּן שָׁם. (יג) וְאִם הִתְחִיל בִּזְמַן הָאִסּוּר לְכַלֵּי עָלְמָא פּוֹסֵק, דִּבְדִיקַת חָמֵץ הָוֵי דְּאוֹרַיְתָא

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(ד״ה ולא) דְּפָרוֹת הָרַבֶּה אֵינוֹ מָתָר רַק בְּהַחֲצִי שָׁעָה שֶׁקָּדַם הַבְּדִיקָה, אֲבָל מִשֶּׁהִגִּיעַ זְמַן הַבְּדִיקָה גַּם עַל יְדֵי פָּרוֹת אֵין נָכוֹן לְשַׁהוֹת כָּל זְמַן שֶׁלֹּא בִּטֵּל, וּבְדְאוֹרַיְתָא פּוֹסֵק, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן רל״ה (שם): (ז) **לֹא יִלְמֹד.** [א]גַּם בָּזֶה (ה) יֵשׁ אוֹסְרִין אַף בַּחֲצִי שָׁעָה שֶׁמִּקֹּדֶם דִּלְמָא אָתֵי לְאִמְשׁוּכֵי הַרְבֵּה, אִם לֹא שֶׁבִּקֵּשׁ לְאֶחָד שֶׁיַּזְכִּירֵנוּ כְּשֶׁיָּבוֹא הַזְּמַן. וְיֵשׁ מַתִּירִין (ו) לְעִנְיַן לִמּוּד מִקֹּדֶם, וְרַק בְּהַגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁל צֵאת הַכּוֹכָבִים אָסוּר. וְאַף לְהָאוֹסְרִין אֵינוֹ אָסוּר (ו) אֶלָּא בְּלוֹמֵד בְּבֵיתוֹ, אֲבָל הַלּוֹמְדִין שִׁעוּר הֲלָכָה בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ אַחַר הַתְּפִלָּה מֻתָּר, דַּהֲלֹא יְהֵא מֻכְרָח בְּדַרְכּוֹ לְבוֹא לְבֵיתוֹ. וּמִכָּל מָקוֹם אַף זֶה אֵינוֹ מֻתָּר אֶלָּא הַלּוֹמֵד בְּלֹא פִּלְפּוּל, אֲבָל (מ) בְּפִלְפּוּל חָרִיף בְּכָל גְּוָנֵי דִּלְמָא אָתֵי לְאִמְשׁוּכֵי: (ח) **עַד שֶׁיְּבָרֵךְ.** וּלְעִנְיַן תְּפִלַּת מַעֲרִיב, אוֹתָן הַמִּתְפַּלְּלִים מַעֲרִיב בִּזְמַנּוֹ בְּצִבּוּר, (ט) יִתְפַּלְּלוּ מִקֹּדֶם, דְּטַרְחַ לְקַבְּצָן אַחַר כָּךְ וְגַם אֵין לְחֹשׁ כָּל כָּךְ שֶׁיִּשְׁכַּח לִבְדֹּק, שֶׁהֲרֵי תְּפִלָּה הִיא דָּבָר קָבוּעַ וְאֵין שָׁם אָמָּא יִמְשֹׁךְ. וְהַמִּתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ (י) [ג]יִתֵּן לְאַחַר לִבְדֹּק וְהוּא יִתְפַּלֵּל, דְּעַל יְדֵי זֶה יְקַיֵּם שְׁנֵיהֶם בִּזְמַנָּם. וְאִי לֵיכָּא אַחַר יִתְפַּלֵּל תְּחִלָּה. אֲכָן אִם הוּא רָגִיל לְהִתְפַּלֵּל לְעוֹלָם בִּיחִידִי, יִבְדֹּק תְּחִלָּה, דְּכֵינָן דְּרָגִיל בְּכָךְ לֹא חָיְשִׁינַן כָּל כָּךְ שֶׁמָּא יִשְׁכַּח. (יא) [ג]וְהַחֹק. יַעֲקֹב (סק״ז) כָּתַב דִּלְעוֹלָם יִתְפַּלֵּל תְּחִלָּה, דְּתָדִיר וְשָׁאֵינוֹ תָּדִיר תָּדִיר קוֹדֵם: (ט) **וְאִם הִתְחִיל לִלְמֹד.** וְהוּא הַדִּין (יב) שְׁאָר מְלָאכוֹת: (י) **מִבְּעוֹד יוֹם.** בִּזְמַן הַהֶתֵּר, וְלָכֵן אֵין צָרִיךְ לְהַפְסִיק, דַּאֲפִלּוּ בִּקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא דְּאוֹרַיְתָא קָיְמָא לָן בְּסִימָן רל״ה (ס״ב) דְּאִם הִתְחִיל בְּהֶתֵּר אֵינוֹ מַפְסִיק, עַיֵּן שָׁם. (יג) וְאִם הִתְחִיל בִּזְמַן הָאִסּוּר לְכַלֵּי עָלְמָא פּוֹסֵק, דִּבְדִיקַת חָמֵץ הָוֵי דְּאוֹרַיְתָא

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ב (ס) כֵּן מַשְׁמַע מִפְּתִימַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן (ד׳) [ג׳] וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ״ז (ס״ה ובקו״א סק״א). וּמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ אִם לֹא וְכוּ׳, כֵּן מְבֹאָר בַּאֲחֵרוֹנִים: (ו) חק יַעֲקֹב (סק״ה) וּמִנְּמַן הָאֶלְף (סק״ב) וְשַׁר הָאֶלְף (סק״ב), עַיֵּן שָׁם: (ז) **מָגֵן אַבְרָהָם** (סק״ה) **בְּשֵׁם רַאֲבַ״ח** (מים עמוקים ח״ב סי׳ עט). **וּמַשְׁמַע דְּאַף בְּהַגִּיעַ הַזְּמַן מֻתָּר.** [ד]**וְהַפְרִי חָדָשׁ מְסַקֵּק עָלָיו,** עַיֵּן שָׁם מִשּׁוּם לֹא פְלוּג. וְגַם דְּהָא עַל כָּל פָּנִים מַתְחֵל מִתְּחִלַּת הַזְּמַן שֶׁהוּא בְּתְחִלַּת הַלַּיְלָה. וְכֵן נִרְאֶה מֵהַרְמַב״ם (פ״ב מ״ג) וְכֵן מוּכָח מֵהַשַּׁ״ז (סק״ב) וּבֵית מֵאִיר. **מִכָּל מָקוֹם יֵשׁ לְהָקֵל בְּחֵצִי שָׁעָה שֶׁקֹּדֶם הַזְּמַן** (שם) וּשְׁאָרֵי אֲחֵרוֹנִים: (ח) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָרֵי אֲחֵרוֹנִים: (י) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְחַיֵּי אָדָם (כלל קיט ס״ז): **(יא)** וְכֵן כָּתְבוּ אֲלִיָּה רַבָּה (סק״ח) וּמִקְוֵה חַיִּים (חי׳ סק״ו). **וְדַעֲבַד כְּמַר עֲבִיד וְכוּ׳:** (יב) בְּגְדֵי יֶשַׁע (סק״ח) וְהַחֹק יַעֲקֹב (סק״ח) וּמִקְוֵה חַיִּים (חי׳ סק״ז) עַיֵּן שָׁם. דְּלֹא כְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז): **(יג)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז). וְאַף דְּאוֹרַיְתָא אֵין הַחֵיּוּב עוֹמְדִין בְּשִׁטָּה זוֹ, הַחֹק יוֹסֵף וּנְהַר שָׁלוֹם (סק״ה) וְחַיֵּי אָדָם (כלל קיט ס״ט):

[א] **לְיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב:** וכמותם פסק בשו״ע הרב (ס״ה) לאיסור, ואפילו רק פרק אחד אסור, אע״פ שיוכל לגמור הפרק לפני צאת הכוכבים. **ב]** בשו״ע הרב (ס״ו) לא הביא עצה זו, אלא שיתפלל קודם ואח״כ יבדוק. **ג]** ובשו״ע הרב (ס״ו) כתב שאע״פ שק״ש וערבית תדירים, מ״מ צריך להקדים את הבדיקה שהיא מצוה עוברת, שאם לא יבדוק מיד אחרי צאת הכוכבים נקרא עובר על דברי חכמים, אבל ק״ש אינו עובר על תקנת חכמים אם קראה קודם חצות הלילה. **ד]** ובשו״ע הרב (ס״ט) כתב שמקומות שיש חבורות שיש להם שיעור קבוע ללמוד הלכות פסוקות בביהכ״נ אחר התפילה אל יבטלו לימודם בלילה זה, שהרי אפשר לבדוק אח״כ ולא תתבטל מצוות בדיקה לגמרי. ואין לחוש שמא ימשכו בלימודם שהרי הולכים לבתיהם ללון, אבל בפלפול לא, וכמו שהביא במשנ״ב. **ה]** וכן פסק בשו״ע הרב. ובקו״א (סק״א) כתב שכל זה למנהגינו ששורפין את החמץ בשעה חמישית (ראה סי׳ תמה מ״ב סק״ז), אבל אם מבער בשעה שישית, מבדק.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת פֶּסַח סִימָן תלב תלג

(ג) שֶׁלֹּא יְדַבֵּר בֵּין הַבְּרָכָה לִתְחִלַּת הַבְּדִיקָה. (ו) [ב]וְטוֹב שֶׁלֹּא יְדַבֵּר בִּדְבָרִים אֲחֵרִים עַד שֶׁיִּגְמֹר (ז) כָּל הַבְּדִיקָה, כְּדֵי שֶׁיְּשִׁים אֶל לִבּוֹ לִבְדֹּק בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁמַּכְנִיסִים בּוֹ חָמֵץ: **ב** [ג]בִּבְרָכָה אַחַת יָכוֹל לִבְדֹּק (ז) כַּמָּה בָּתִּים. וְאִם בַּעַל הַבַּיִת רוֹצֶה, (ח) יַעֲמִיד (ה) מִבְּנֵי בֵּיתוֹ אֶצְלוֹ (ט) בְּשָׁעָה שֶׁהוּא מְבָרֵךְ וְיִתְפַּזְּרוּ לִבְדֹּק אִישׁ בְּמְקוֹמוֹ (י) [ד]עַל (ו) סְמוּךְ בִּרְכָה (יא) שֶׁבֵּרַךְ בַּעַל הַבַּיִת. הגה: (ו) [ז] (יב) וְנוֹהֲגִים לְהַנִּיחַ פְּתִיתֵי חָמֵץ בְּמָקוֹם שֶׁיִּמְצְאֵם הַבּוֹדֵק, כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא בִּרְכָתוֹ לְבַטָּלָה (מהר״י ברי״ן). (יג) וּמֵיהוּ אִם (מ) לֹא נָתַן לֹא עָכַב, דְּדַעַת כָּל אָדָם עִם הַבְּרָכָה לְבַעֵר אִם נִמְצָא (כל בו (סי׳ מח)):

ב טור בְּשֵׁם אֲבִיו הָרא״ש (פ״א סי׳ י) וְכֵן כָּתַב הָרַשְׁבָּ״א בְּתְשׁוּבָה (ח״א סי׳ רמד). ג טור. ד שָׁם מִתּוֹסְפְתָּא - דִּבְרָכוֹת (פ״ו ה״כ).

תלג דִּינֵי בְּדִיקַת חָמֵץ. וּבוֹ י״א סְעִיפִים:

א [א]הַבְּדִיקָה צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה (פ) [א] (א) לְאוֹר הַנֵּר וְלֹא לְאוֹר הַלְּבָנָה.

א בְּרַיְיתָא פְּסָחִים ז׳ (ע״ב) וְחוּ׳ (ע״א).

בְּאֵר הֵיטֵב

וּבְכֻנָּסַת הַגְּדוֹלָה (שכנה״ג הגב״י סק״ב) כָּתַב דְּהָאי גְּוָנָא יֵשׁ לְבָרֵךְ בְּלֹא שֵׁם וּמַלְכוּת: (ג) שֶׁלֹּא יְדַבֵּר. וְדַוְקָא דְּבָרִים שֶׁאֵין צָרִיךְ בִּדְיקָה. וְאִם דִּבֵּר קֹדֶם שֶׁהִתְחִיל לִבְדֹּק חוֹזֵר וּמְבָרֵךְ. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) חק יַעֲקֹב (סק״ו): (ז) כָּל הַבְּדִיקָה. וּבְזֶה אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ, כֵּיוָן שֶׁכְּבָר הִתְחִיל בְּמִצְוָתָהּ. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) חק יַעֲקֹב (סק״ח): **ב** (ה) מִבְּנֵי בֵּיתוֹ. וְהוּא הַדִּין אַחֵר שֶׁאֵינוֹ מִבְּנֵי בֵּיתוֹ. [וְהָא דְּאֵין הַשְּׁלִיחַ גּוֹמֵר כֵּן מְבֹרָךְ, עַיֵּן יוֹרֶה דֵּעָה הִלְכוֹת שְׁחִיטָה, וְעַיֵּן אֶבֶן הָעֵזֶר סִימָן (ל״ה) [ל״ד] (ס״א). וּכְשֶׁהַבָּתִּים רְחוֹקִים לֹא מְהֻנֵּי, דְּמִדְּמֵי לְהוּ הַפְרֵי חָדֶשׁ לְמִי שֶׁבֵּרַךְ אֲשֵׁלַיִת קָטָן בְּבֵיתוֹ דְּמְבָרֵךְ אֲשֵׁלַיִת גָּדוֹל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת]. וְעַל כָּל פָּנִים גַּם הוּא יִבְדֹּק מְצָנָה בּוֹ יוֹתֵר מִבְּשֶׁלּוֹחוֹ: (ו) סְמוּךְ בִּרְכָה. וְיֵעָנוּ אָמֵן עַל בִּרְכָתוֹ. וְאִם אֵינָם עוֹמְדִין אֵצֶל בִּרְכָתוֹ, אֵין יָכוֹל לִשְׁלֹחַ אוֹתָם לִבְדֹק, חק יַעֲקֹב (ס״ק יא). וְאִם הַבַּעַל הַבַּיִת אֵינוֹ בּוֹדֵק רַק מְצָנָה לְאַחֵר לִבְדֹק, אוֹתוֹ אַחַר מְבָרֵךְ. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו). וּלְכְתְחִלָּה יַחֲזֹר אַחַר אֲנָשִׁים בְּנֵי מִצְוֹת, וּבְדִיעֲבַד סַגִּי בְּנָשִׁים וּבַעֲבָדִים, אֲבָל לֹא בְּשִׁפְחָה כְּנַעֲנִית. חק יַעֲקֹב (סק״ו): (ז) וְנוֹהֲגִים. וְהַנּוֹהֲגִים לְהַנִּיחַ יְזַהֲרוּ שֶׁלֹּא יַנִּיחוּ אֶלָּא חָמֵץ קָשֶׁה שֶׁלֹּא יִפָּרֵר, וּבְמָקוֹם הַמֻּשְׁגָּר מִפְּנֵי הַתִּינוֹקוֹת וְהָעֲכָבָרִים: (מ) לֹא נָתַן. וְכֵן רָאוּי לִנְהֹג לְכַתְּחִלָּה, דְּחִיישִׁינַן שֶׁמָּא יַנִּיחֵנּוּ בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא יִמְצָא הַבּוֹדֵק. טַ״ז (סק״ד). וְהָאַחֲ״ז ז״ל שֶׁלֹּא יִפָּרֵר, וּבְמָקוֹם הַמֻּשְׁגָּר מִפְּנֵי הַתִּינוֹקוֹת וְהָעֲכָבָרִים: (מ) לֹא נָתַן. וְכֵן רָאוּי לִנְהֹג לְכַתְּחִלָּה, דְּחִיישִׁינַן שֶׁמָּא יַנִּיחֵנּוּ בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא יִמְצָא הַבּוֹדֵק. טַ״ז (סק״ד). וְהָאַחֲ״ז ז״ל (פע״ח שער חג המצות פ״ד) כָּתַב מִנְהָג זֶה, וְנִיחָ עֲשָׂרָה פְּתִיתִים וְהוּא עַל פִּי סוֹד גָּדוֹל. גַּם הַחק יַעֲקֹב (פ״ק יד) מְיַשֵּׁב וּמְקַיֵּם שֶׁלֹּא לְבַטֵּל מִנְהָג שֶׁל יִשְׂרָאֵל. [(וְטַ״ז) (וְחק יַעֲקֹב] (שם) בְּשֵׁם תְּמִים דֵּעִים (סי׳ כט) כָּתַב דְּמִנְהָג נָשִׁים הוּא. וּבְמֶהֲרַ״י וַיְיל (סי׳ קצ״ג) כָּתַב טַעַם לַמִּנְהָג, וְכֵן חק יַעֲקֹב (שם) נָתַן טַעַם לַדָּבָר, עַיֵּן שָׁם]:

א (פ) לְאוֹר הַנֵּר. וּבְלֵיל אַרְבָּעָה עָשָׂר. וְאַף אִם בָּדַק יוֹם שְׁלִשָּׁה עָשָׂר לְאוֹר הַנֵּר, צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִבְדֹּק בְּלֵיל אַרְבָּעָה עָשָׂר. אֲבָל אִם בָּדַק לֵיל שְׁלִשָּׁה עָשָׂר וְנִזְהַר הֵיטֵב שֶׁלֹּא לְהַכְנִיס עוֹד חָמֵץ, אֵין צָרִיךְ לִבְדֹּק עוֹד. חק יַעֲקֹב (סק״א) [וְהַבֵּ״ח (ס״א) וְהַלְּבוּשׁ (ס״ק א)] עַיֵּן שָׁם. [וְהַלְּבוּשׁ וְהַכְּנֵסִים] (לְכְנֵס) כָּתְבוּ דְּאַף אִם בָּדַק לֵיל שְׁלִשָּׁה, עֲשָׂר צָרִיךְ לַחֲזֹר וְיִשְׁתַּמֵּשׁ בְּתוֹכָהּ חָמֵץ, וְאָז יֹאכַל לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

הָרַב זִיסְקִינְד רוֹטֶנְבֶּרְג סִימָן ח׳ שָׁכַתַב לְפָרֵשׁ דְּסִיּוּם הַבְּדִיקָה רָצָה לוֹמַר הַבְּטוּל, וּלְכָךְ אֵינוֹ מְבָרֵךְ. (וְעַיֵּן שָׁם שֶׁהִשּׁוֹאֵל הָעָתִיק לְשׁוֹן הַט״ז מִמֶּש וְלֹא הִזְכִּיר שְׁמוֹ עֲלֵיהֶם וְהִנְּאוֹן הַמְּשִׁיב דְּמְבָרֵךְ אֲשֵׁלַיִת גָּדוֹל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת]. וְעַל כָּל פָּנִים גַּם הוּא יִבְדֹּק מְצָנָה בּוֹ יוֹתֵר מִבְּשֶׁלּוֹחוֹ: (ו) סְמוּךְ בִּרְכָה. וְיֵעָנוּ אָמֵן עַל בִּרְכָתוֹ. וְאִם אֵינָם עוֹמְדִין אֵצֶל בִּרְכָתוֹ, אֵין יָכוֹל לִשְׁלֹחַ אוֹתָם לִבְדֹּק, חק יַעֲקֹב (ס״ק יא). וְאִם הַבַּעַל הַבַּיִת אֵינוֹ בּוֹדֵק רַק מְצָנָה לְאַחֵר לִבְדֹּק, אוֹתוֹ אַחַר מְבָרֵךְ. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו). וּלְכְתְחִלָּה יַחֲזֹר אַחַר אֲנָשִׁים בְּנֵי מִצְוֹת, וּבְדִיעֲבַד סַגִּי בְּנָשִׁים וּבַעֲבָדִים, אֲבָל לֹא בְּשִׁפְחָה כְּנַעֲנִית. חק יַעֲקֹב (סק״ו): (ז) וְנוֹהֲגִים. וְהַנּוֹהֲגִים לְהַנִּיחַ יְזַהֲרוּ שֶׁלֹּא יַנִּיחוּ אֶלָּא חָמֵץ קָשֶׁה שֶׁלֹּא יִפָּרֵר, וּבְמָקוֹם הַמֻּשְׁגָּר מִפְּנֵי הַתִּינוֹקוֹת וְהָעֲכָבָרִים: (מ) לֹא נָתַן. וְכֵן רָאוּי לִנְהֹג לְכַתְּחִלָּה, דְּחִיישִׁינַן שֶׁמָּא יַנִּיחֵנּוּ בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא יִמְצָא הַבּוֹדֵק. טַ״ז (סק״ד). וְהָאַחֲ״ז ז״ל (פע״ח שער חג המצות פ״ד) כָּתַב מִנְהָג זֶה, וְנִיחָ עֲשָׂרָה פְּתִיתִים וְהוּא עַל פִּי סוֹד גָּדוֹל. גַּם הַחק יַעֲקֹב (פ״ק יד) מְיַשֵּׁב וּמְקַיֵּם שֶׁלֹּא לְבַטֵּל מִנְהָג שֶׁל יִשְׂרָאֵל. [(וְטַ״ז) (וְחק יַעֲקֹב] (שם) בְּשֵׁם תְּמִים דֵּעִים (סי׳ כט) כָּתַב דְּמִנְהָג נָשִׁים הוּא. וּבְמֶהֲרַ״י וַיְיל (סי׳ קצ״ג) כָּתַב טַעַם לַמִּנְהָג, וְכֵן חק יַעֲקֹב (שם) נָתַן טַעַם לַדָּבָר, עַיֵּן שָׁם]:

א (פ) לְאוֹר הַנֵּר. וּבְלֵיל אַרְבָּעָה עָשָׂר. וְאַף אִם בָּדַק יוֹם שְׁלִשָּׁה עָשָׂר לְאוֹר הַנֵּר, צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִבְדֹּק בְּלֵיל אַרְבָּעָה עָשָׂר. אֲבָל אִם בָּדַק לֵיל שְׁלִשָּׁה עָשָׂר וְנִזְהַר הֵיטֵב שֶׁלֹּא לְהַכְנִיס עוֹד חָמֵץ, אֵין צָרִיךְ לִבְדֹּק עוֹד. חק יַעֲקֹב (סק״א) [וְהַבֵּ״ח (ס״א) וְהַלְּבוּשׁ (ס״ק א)] עַיֵּן שָׁם. [וְהַלְּבוּשׁ וְהַכְּנֵסִים] (לְכְנֵס) כָּתְבוּ דְּאַף אִם בָּדַק לֵיל שְׁלִשָּׁה, עֲשָׂר צָרִיךְ לַחֲזֹר וְיִשְׁתַּמֵּשׁ בְּתוֹכָהּ חָמֵץ, וְאָז יֹאכַל לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְהַמְצָוָה: (ו) **וְטוֹב וְכוּ׳.** וּבָזֶה אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ, כֵּיוָן שֶׁכְּבָר הִתְחִיל הַמְּצָוָה. וּבִדְבָרִים שֶׁהֵם צָרִיךְ הַבְּדִיקָה גַּם לְכַתְּחִלָּה יוּכַל לְדַבֵּר, שֶׁזֶּה אֵין חֲשִׁיב הֶפְסֵק כְּלָל [אַחֲרוֹנִים]: **ב** (ז) **כַּמָּה בָּתִּים.** וְהַהֲלִיכָה מִבַּיִת לְבַיִת לֹא הָוֵי הֶפְסֵק, וְעַיֵּן בְּחַיֵּי אָדָם (כלל קיט סכ״א) שֶׁכָּתַב דְּאִם בּוֹדֵק בֵּיתוֹ וַחֲנוּתוֹ וְהַחֲנוּת הוּא בְּחָצֵר אַחֶרֶת, (ה) צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ. אָמְנָם מָצָאתִי בְּחק יוֹסֵף (סק״ח) וּבְמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ד) שֶׁדַּעְתָּם דְּכֻלְּהוּ חָדָא מְצָוָה הִיא, שֶׁמְּחֻיָּב לַיְלַךְ וְלִבְדֹּק כָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם חָמֵץ, וְאֵין שַׁיָּךְ לוֹמַר דַּהֲלִיכָה הָוֵי הֶפְסֵק בְּזֶה: (ח) **יַעֲמִיד מִבְּנֵי בֵּיתוֹ.** וְהוּא הַדִּין אַחֵר שֶׁאֵינוֹ מִבְּנֵי בֵּיתוֹ, אֶלָּא דִּבֵּר בְּהוָה, וְכַדְאִיתָא בַּשַּׁ״ס (ד:) דְּיֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁשּׁוֹכְרִין לִבְדֹּק. וְעַל כָּל פָּנִים יִסַּיַּע לַדָּבָר, כִּי מִצְוָה בּוֹ יוֹתֵר מִבְּשֶׁלּוֹחוֹ. וְהִנֵּה מִדִּינָא יָכוֹל לְסָמְכוֹ בַּבְּדִיקָה (ו) אֲפִלּוּ עַל נָשִׁים וַעֲבָדִים [וְלֹא עַל שִׁפְחָה נָכְרִית שֶׁלָּנוּ] וּקְטַנִּים, וּמִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה נָכוֹן שֶׁלֹּא לְסָמְכוֹ אֶלָּא עַל אֲנָשִׁים בְּנֵי חוֹרִין שֶׁהִגִּיעוּ לְכָלַל מִצְוֹת, דְּהַיְנוּ מֻשְׁלָשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְאֵילָךְ, לְפִי שֶׁהַבְּדִיקָה כְּהִלְכָתָהּ יֵשׁ בָּהּ טֹרַח גָּדוֹל, וְיֵשׁ לְחוּשׁ שֶׁמָּא יִתְעַצְּלוּ וְלֹא יִבְדְּקוּ יָפֶה [אַחֲרוֹנִים]: (ט) **בְּשָׁעָה שֶׁהוּא מְבָרֵךְ.** כְּדֵי שֶׁיִּצְאוּ בִּבְרָכָתוֹ וְיֵעָנוּ אָמֵן עַל בִּרְכָתוֹ: (י) **עַל סְמוּךְ בִּרְכָה וְכוּ׳.** וְאִם הַבַּעַל הַבַּיִת אֵינוֹ בּוֹדֵק כְּלָל וּמְצָוָה לְאַחֵר לִבְדֹּק, (ו) אוֹתוֹ אַחַר מְבָרֵךְ, דְּהָוֵי כְּשֶׁלּוֹחוֹ גַּם לְעִנְיַן הַבְּרָכָה: (יא) **שֶׁבֵּרַךְ בַּעַל הַבַּיִת.** וְאִם לֹא שָׁמְעוּ בִּרְכָתוֹ, לְכַתְּחִלָּה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ב (ס) טָעֲמוֹ דַּהֲלִיכָה כָּזוֹ הָוֵי הֶפְסֵק וּכְדַעַת הַפְּרִי חָדָשׁ. וְעַיֵּן בְּחק יַעֲקֹב (סק״ט) בְּשֵׁם בֵּית הַלֵּל (יו״ד סי׳ רפט סק״א): (ו) דִּבְדִיקַת חָמֵץ הוּא דְּרַבָּנָן, וְהֵימְנוּהוּ רַבָּנָן בְּדִבְרֵנָן: (ז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו) וְחק יוֹסֵף (ס״ק יא) וּנְהַר שָׁלוֹם (סק״ה) וּמְקוֹר חַיִּים (חי סק״ו) וּשְׁאַרֵי אַחֲרוֹנִים: (ס) חק יַעֲקֹב (ס״ק יא) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ו) וּמְקוֹר חַיִּים (שם): (ט) עוֹלַת שַׁבָּת (סק״ב) וְהִסְכִּים עִמּוֹ הַחק יוֹסֵף (ס״ק יא), וּדְלֹא כְּחק יַעֲקֹב (ס״ק יא). וּכְעַיִן זֶה כָּתַב גַּם כֵּן הַחַיֵּי אָדָם (כלל קיט ס״ב): (י) הַגְּרַ״ז (ס״א) וְכֵן מַשְׁמַע מַהֲגָ״א (סק״ט): (יא) הַגְּרַ״א וְהָעָתִיקוּ גַּם כֵּן הַחַיֵּי אָדָם (שם סכ״ב) וְכֵן הֵבִיא הַחק יַעֲקֹב (ס״ק יד) בְּשֵׁם הָרַאֲבַ״ד (תמים דעים סי׳ כט). **וּלְדַעַת הַט״ז** (סק״ו) **יותר טוב לְכַתְּחִלָּה שֶׁלֹּא לְהַנִּיחַ שֶׁמָּא יֹאבַד:** (יב) **וּבְפִתְחֵי תְּשׁוּבָה הֵבִיא בְּשֵׁם עֲמֶק הֲלָכָה** (אור״ח קכח) **דְּהַחַיּוֹם שֶׁהַמְּנָהָג לְכַבֵּד וּלְנִקּוֹת הַבַּיִת מִכָּל חֲשֵׁשׁ חָמֵץ קֹדֶם לֵיל אַרְבָּעָה עָשָׂר, יֵשׁ לְמִנְהָג זֶה יְסוֹד מִדִּינָא, עַיֵּן שָׁם:** א (פ) גְּמָרָא (ד.): (ג) רַשְׁ״י (ד״ה ואור) וְרַ״ן (א: ד״ה ואיכא) בְּשֵׁם הִירוּשַׁלְמִי (פ״א ה״א): (ג) אַחֲרוֹנִים:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah